

צ'פערן און פאקטן וועגן אידישן ישוב אין קובא

(האוואנא און פראווינץ)

פון גרשון מינקאוויטש

עקזעקוטיוו דירעקטאר פון די קרן היסוד ישראל קאמפיינען
און ישראל באַנד הלואה אין קובא.
(1949-1950-1951-1952)

**

F

1789

.J4

M56

1952

**Zifern un Facta vegn
Idishn Yishuv in Cuba
fun Gerszon Minkowicz**
Habana — 1952 — Cuba

אריינפיר

פאר די דריי יאָר וואָס איך געפֿין זיך אין קובא און ארבעטנדיק אין די קרן היסוד ישראל קאמפּיניען און ישראל באַנד הלוואה, האָב איך באַוווּן זיך צו באַקענען מיט די כּמעט גענויע ציפּערן פון אירישן ישוב אין קובא (אשכּנזישער סעקטאָר). איך זאָג כּמעט, ווייל גענוי אין פינאַל איז שווער צו פּעסטישטעלן. שטענדיק וועלן זיך געפֿינען אַ פּאָר צענדליק און אפשר אַ הונדערט פּאַר מיליעס צו וועמען דער רעגיסטער דערנרייכט ניט, און וועגן וועלכע מען וויל ניט גענוי זייער וואוינ־ארט. אין ציפּערן פון לאַנדעס מאַסשטאַב זיינען אַזעלכע זאכן דערלאָזבאַר.

פאר די דריי יאָר צייט וואָס מיר איז אויסגעקומען צו ארבעטן, האָב איך, — דענק איך — באַוווּן צו צונויפּשטעלן אַ מער ווייניק ריכטיקן רעגיסטער פון אירישן ישוב ביי היינט צו טאָג. איך האָב זיך באַמיט עס צו מאַכן מיט דער גרעסטער פּינקטלעכקייט, ווייל וויסנדיק די אחריות פון דער ארבעט וועלכע מיר קומט אויס צו אויספירן, האָב איך זיך באַמיט דעם רעגיסטער צו שאפן לויט גאסן, אַביעקטן, פּראָווינצן און ווייטכטע פארוואַרפּנסטע ווינקעלעך, בכדי דער וואָרט פון ישראל זאָל צו זיי דערגיין, און זיי זאָלן טראָגן צו גלייך מיט דעם גאַנצן ישוב, פליכטן פאר ישראל.

ליידער זיינען מיינע פּעסטישטעלונגען נוגע נאָר דעם אשכּנזישן סעקטאָר, ווייל דער אַביעקט פון מיין ארבעט איז נוגע געווען נאָר דעם סעקטאָר. מיר איז טאקע אביסל אומבאַקוועם ווען אין מיין בראַשור מוז איך זיך באַגרענעצן בלויז צו די פאקטן און ציפּערן וואָס זיינען נוגע דעם אשכּנזישן סעקטאָר. מיין מיינונג איז — און איך וואָלט געווען צופרידן ווען אזוי זאָל עס זיין — אַז עס האָט געדאַרפּט געפֿונען ווערן דער וועג פאַר אַ געמיינזאַמער ארבעט צווישן די ביידע סעקטאָרן פון אירישן ישוב. ווער רעדט בנוגע דער ארבעט פאר ישראל, און ביי ישראל קאמפּיניען ספּעציעל, אודאי און אודאי. אָבער דאָס איז ניט מיין היינטיקע טעמע. וועלן מיר זיך מוזן באַגרענעצן צום אשכּנזישן סעקטאָר בלויז.

היסטאָרישע אָפּהאַנדלונגען זיינען וויכטיק און נוצלעך, אָבער איך האלט אויך פון גרויסער וויכטיקייט, קאָנקרעטע ריכטיקע ציפּערן, וועלכע וועלן געבן אַ אָפּשפּיגלונג וועגן אירישן ישוב ביי היינט צו טאָג. איך באַגרענעץ זיך טאקע אין דער בראַשור בלויז צו קאָנקרעטע ציפּערן און פאקטן.

**קאנצענטראציע פון אידישן ישוב לויט אָביעקטן.
צאָל פונקטן אין יעדער אָביעקט און צאָל איינוואוינער:**

פ ל א ז	צאָל פונקטן	צאָל פאמיליעס
האוואנא שטאָט	92	1011
גואנאבאקאָא	1	18
קאסאבלאנקא - רענלא	2	16
מאריאנאָ (רעפארטאָס, בוענאָוויסטא, אלמענדארעס)	4	68
פראַווינץ האוואנא	18	50
פראַווינץ פינאָר דעל ריא	8	16
פראַווינץ מאסאנזאָס	15	58
פראַווינץ סאנטא קלארא	18	50
פראַווינץ קאמאנעז	10	42
פראַווינץ אַריענסע	15	45
צ ו ז א מ ע ן	183	1374

ב א מ ע ר ק ו, נ ג : אין אָביעקט האוואנא שטאָט זיינען אריינגערעכנט אויך וועדאָרף, וויבאָרא, כעסוס דעל מאָנטע, סאנטאָס סוארעז און ארומיקע רעפארטאָס. דאָס זעלבע אין די ווייטערדיקע טאָבעלן.

**קאנצענטראציע פון אידישן ישוב לויט שטאָטישן סעקטאָר.
פאַרשטעט און פראַווינצן:**

פ ל א ז	צאָל פונקטן	צאָל פאמיליעס
שטאָט האוואנא	92	1011
9 פאַרשטעט און פראַווינצן	91	363
צ ו ז א מ ע ן	183	1374

**קאנצענטראציע פון אידישן ישוב אין שטאט און פארשטעט
פון האוואנא, לויט באזונדערע פונקטן:**

ש ל א ז	צאל פאמ.	מאנואנא דע גאָמע	2
אקאסטא	28	גאליאנאָ	11
אנאקאסטע	13	פלאזא דעל וואפאָר	3
אנילאָ	11	האוואנאָ	24
אינדוסטריא	7	פאָרוועניר	3
אנימאס	3	כעסוס דעק מאָנטע	22
אמיסטאד	3	כעסוס מאריא	17
קאָנקארדיא	2	קוראזאָ	7
קאָנסולאדאָ	5	לוז	25
ווירטודעס	2	מערסעד	9
קרעספאָ	1	פאָלאָ	4
אמארגנאָ	9	פיקאָטא	7
לאַמפאריא	5	קאָנדע	1
אבראפּיא	1	באָיאָנא	1
בעלאסקאָאין	23	סאן איסידראָ	9
האָספּיטאל	3	רעינאָ	21
מארקעז נאָנזאלע	1	פאלאסיאָ אַלדאמא	2
בערנאָזא	56	קארלאָס טערסערָ	1
בראזיל	31	מאָנטע	50
סערדאָ	20	מוראָיא	65
לויאנאָ	10	מיראמאָר	32
לאוואטאָן	1	נעפטונאָ	22
דעסאנוע	1	לעאַלטאד	1
קאָמפאָסטעלא	42	אַרעלי	4
זעלאסקאָ	3	עדיפּיסיאָ מעטראָפאָליטאנא	6
קריסטאָ	22	אַביספּאָ	7
קובאָ	16	אַגיאָר	9
דאָמאָס	9	עמפּעדראדאָ	1
דראנאָנעס	9	פראדאָ	11
זאנכא	8	סאן כואַן דע דיאָס	3
אינפאנטא	1	עדיפּיסיאָ באקארדי	1
ענידאָ מאָנסעראסטע	30	ארקאָ דעל האָטעל פאסאכע	1
זולעטא	3	מאָרדאָ	1
		עדיפּיסיאָ פאירעט	3

פ ל א ז	צאל פאמ.	כוסטוי	2
		לאנכא דעל קאמערציא	2
אווענידא דע לאס מיסיאנעס	1	אקענדא	1
רעוויאכיעדא	5	ברוזאן	1
עספערסאנא	1	פעניאלווער	1
סוארעז	1	מאלאכא	2
קארדענאס	1	סאלעדאד	1
סאן איגנאסיא	8	פאכאריטא	2
אינקוויזידאד	2	סוביראנא	2
אפיסיאס	1	פאקטאריא	1
פלאזא דע לא קאטעדראל	3		
סאן ראפאעל	9	צוואמען 92 פונקטן	1011
סאן מינעל	9		
סאל	62	ב א מ ע ר ק ו נ ג:	
וועדאדא	60	אויבנדערמאנטער טאבעלע, איז די	
וויבארא, סאנטאס סוארעז		קאנצענטראציע פון די אידן אויסגע-	
אראיא אפאלא	39	רעכנט לויט זייערע ביזנעס אדרעסן	
וויענאס	28	(אחוץ די פונקטן: וועדאדא, מיראמאר	
ווייוועס	1	סאנטאס סוארעז).	

קאנצענטראציע פון אידישן ישוב אין די פארשטעט פון האוואנא, לויט באזונדערע פונקטן:

פ ל א ז	צאל פונקטן	צאל פאמיליעס
גואנאבאקא	1	18
קאסאבלאנקא - רעגלא	2	16
מאריאנא (רעפארטאזש, בענא-וויסטא, אלבענדארעס)	4	68

פּראָווינץ האַוואַנאַ

		סאַנטיאַגאָ דע לאָס	צאָל	צאָל	פּל אַ ז
		ווענאַס	פונקטן	פאַמ.	
5	1	סאַן אַנטאָניאָ דע לאָס			
4	1	באַניאָס			
2	1	בעכוקאַל	1	1	פונטאַ בראַוואַ
1	1	באַטאַבאַנאָ	2	1	קאַימיטאַ
		סורכידעראַ דע	1	1	באַוטאַ
7	1	באַטאַבאַנאָ	5	1	גואַינעס
4	1	קאַטאַראַ	1	1	לאָס פאַלאָס
2	1	סאַן כאַסע דע לאָס לאַכאַס	2	1	מעלענאַ דעל סוד
1	1	וואַכאַי	7	1	גואַיראַ דע מעלענאַ
2	1	סאַן מיגעל דעל פאַדראָן	1	1	קאַלאַבאַזאַר
50	18	צ ו ז א מ ע ן	2	1	ראַנטשאָ באַיעראָס

פּראָווינץ פינאַר דעל ריאַ

		סאַן קריסטאָבאַל	צאָל	צאָל	פּל אַ ז
		פינאַר דעל ריאַ	פונקטן	פאַמ.	
2	1	קאַבאַניאַס			
2	1	סאַנטאַ קרוז			
1	1	באַהיאַ האַנדאַ	2	1	אַרטעמיסאַ
1	1		2	1	קאַנדעלאַריאַ
16	8	צ ו ז א מ ע ן	5	1	גואַנאַכאַי

פּראָווינץ מאַטאַנזאַס

		קארדענאַס	צאָל	צאָל	פּל אַ ז
		פּעדראָ בעסאַנקאָזרט	פונקטן	פאַמ.	
7	1	כאַגועי גראַנדע			
4	1	קאַליסעאַ	27	1	מאַטאַנזאַס שטאָט
1	1	מאַנגיטאַס	1	1	באַלאַנדראָן
1	1	פּעריקאַ	3	1	לימאָנאַר
1	1	קאַלימעטע	3	1	קאַלאָן
1	1	לאָס אראַבאָס	1	1	אַגראַמאָנטע
			5	1	כאַוועיאַנאָס
58	15	צ ו ז א מ ע ן	1	1	באַנאַגואַיסעס

פּראָווינץ סאַנטאַ קלאַראַ

		סאַנטאַ דאָמינגאָ	צאָל	צאָל	פּל אַ ז
		יאַגואַכאַי	פונקטן	פאַמ.	
3	1	פּלאַרענציאַ			
1	1	גואַיאָס	17	1	סאַנטאַ קלאַראַ שטאָט
1	1	טשאַמבאַס	7	1	סיענפיענאָס

4	1	קאכאגואן	1	1	טאניקאראגוא
1	1	סאנטי ספיריטוס	3	1	פלאסעטאס
4	1	קאמאכואני			סאן כואן דע לאָס
1	1	פאָמענטאָ	1	1	יעראָס
1	1	מארטא	1	1	קרוסעס
			1	1	גענעראל קאריליאָ
50	18	צ ו ז א מ ע ן	1	1	ווענענאָס

פראָווינץ קאמאגועי

3	1	ווערטיענטעס	צאָל	צאָל	
1	1	קאסקאָרדאָ	פונקטן	פאמ.	פ ל א ז
3	1	עסמעראלדא			
1	1	פיערעסיטאס			
1	1	סיענאָ דע אוילא	21	1	קאמאגועי שטאָט
4	1	פלאָרידא	1	1	צענטראל עליא
			6	1	נעוויטאס
42	10	צ ו ז א מ ע ן	1	1	מאָראָן

פראָווינץ אַריענטע

1	1	גוארא	צאָל	צאָל	
1	1	כיבארא	פונקטן	פאמ.	פ ל א ז
2	1	כורידוקיצאָן			
1	1	וואזקעס	15	1	סאנטיאגאָ דע קובא
1	1	צענטראל סאן אנטאָניאָ	1	1	מאנאניאָ
2	1	באָנעס	2	1	וויקטאָריא דע לאס טונאס
1	1	באָגואנעס	9	1	גואנטאנאמאָ
1	1	צענטראל טשאפאָררא	3	1	פאלמא סאָריאנאָ
			2	1	מאַיארי
45	15	צ ו ז א מ ע ן	3	1	כאיאמאָ

פון די אויבנדערמאָנטע געבראכטע טאבעלן, קען מען מאַכן פאָלגנדיקן אויספיר: עס וואוינען אין קובא 1374 פאמיליעס, וואָס צורעכענענדיק נאָך די צאָל פון 76-70 פאמיליעס וועלכע זיינען ניט אריין אין רעגיסטער, ווייל מען ווייס ניט פון זיי, זיינען דאָ 1450 פאמיליעס, און רעכענענדיק צו 5 פערזאָן אין אַ פאמיליע, באקומט זיך אז עס זיינען דאָ 7250 אידישע איינוואוינער.

פון די 7250 אידן וואוינען אין שטאָט האוואנא (ווען מען זאָגט שטאָט האוואנא, מיינט עס אויך סאנטאָס סוארעז, וויבאָרא, כעסוס דעל מאָנטע, וועדאדאָ) 5335 אידן (צוגעכנדיק 56 פאמיליעס וועלכע זיינען ניטאָ אין רע-גיסטער, און אין די ארומיקע פאָרשטעט 1915 אידן (צוגעכנדיק 20 פאמיליעס וועלכע זיינען ניטאָ אין רעגיסטער).

פון די 1915 פראָווינץ איינוואוינער, וואוינען אין די הויפט-שטעט פון די פראָווינצן 975 אידן, און די רעשט 940 אידן זיינען צאוואָרפן צו איינע, צוויי, דריי, פיר, ביז זיבן פאמיליעס אין באזונדערע פונקטן.

דער נעבוי פון אידיש געזעלשאפטלעך לעבן

אין דעם טייל פון מיין בראשור וויל איך איבערנעבן א רעגיסטער פון די עקזיסטירנדע אידישע אינסטיטוציעס ביי היינט צו טאג, איינגערעכנט אויך דעם ספרדישן סעקטאר:

אידישע צענטערן (אשכנזישער סעקטאר):

1. — אידישער צענטער אין קובא — זיין פלאץ האוואנא.
2. — אידישער צענטער פאר מאריאנאָ און אומגעגנט — זיין פלאץ מאַריאנאָ.
3. — אידישער צענטער פאר סאנטאָס סואַרעס און אומגעגנט — זיין פלאץ סאנטאָס סואַרעס.
4. — אידישער צענטער פאר מיראמאר און אומגעגנט — זיין פלאץ אין מיראמאר.
5. — אידישער צענטער פאר מאטאנאס און אומגעגנט (ספרדים-אשכנזים) — זיין פלאץ מאטאנאס.
6. — אידישער צענטער פאר סאנטא קלארא און אומגעגנט (ספרדים-אשכנזים) — זיין פלאץ סאנטא קלארא.
7. — אידישער צענטער פאר קאמאגועי און אומגעגנט (ספרדים-אשכנזים) — זיין פלאץ אין קאמאגועי.
8. — אין אַריענטע זיינען די גרופע אשכנזישע אידן אָנגעשלאָסן אין צענטער וועלכער ווערט אָנגעפירט דורך די ספרדים אין סאנטיאגאָ דע קובא. אין גואנאטאנאמאָ און סיענפועגאָס וואו די צאָל אידישע משפחות דערגייט צו 7-8 זיינען די אידן אָרגאניזירט דורך זייער פאַרשטייער וועלכער רעפרעזענטירט זיי ביי אלע געזעלשאפטלעכע ארבעטן.

אידישע צענטערן (ספרדישער סעקטאר):

1. — אידישע פאריניקונג „שבת אחים" אין קובא — זיין פלאץ האוואנא.
2. — ספרדישער צענטער פאר פינאר דעל ריָאָ — זיין פלאץ ארטעמיסא.
3. — ספרדישער צענטער אין קאמאכואני, פראָווינץ סאנטא קלארא.
4. — ספרדישער צענטער אין מאנאנאָ, פראָווינץ אַריענטע.
5. — ספרדישער צענטער אין אַריענטע — זיין פלאץ סאנטיאגאָ דע קובא.

אינסטיטוציעס פון אשכנזישן סעקטאר:

1. — אידישע קהילה (פאר די רעליגיעזע הצטרכות) זיין פלאץ אין האוואנא. עס ווערן אויסגעהאלטן 2 יוהלן: „עדת ישראל" און „כנסת ישראל", א רב מיט זיין זיין פלאץ אין האוואנא, א אידישע רעליגיעזע שולע, „תחכמוני" אייניקע יוהטים, מוהלים. די בית עולםס ווערן פארוואלטעט דורך די געזעלשאפטן „בית החיים" און „חסד של אמת".

2. — פאטרענאט פאר דער נייער געביידע. זיך אָרט וועדאָף — האווא-
גא. (דער ציל איז צו שאפן אַ מאָדערנע שוהל, און מאָדערנעם פלאץ פאר צו-
זאמענקונפטן פון אידישן ישוב און פאר דער יוגנט).
3. — ציוניסטישע פארייניקונג. זיך אָרט האוואנא, (אייגענער בנין).
געמט ארום! פאָלגענדע אָפטיילונגען:
א. — פאָרשטייערשאפט פון דער אידישער אגענטור.
ב. — ציוניסטישע פארייניקונג מיט אָפטיילונגען פון אינפאָרמאציע,
אָרגאניזאציע, עליה, קולטור אָפטיילונג א. א. וו.
ג. — ק"ל לאַנד דירעקטאָריום.
ד. — „קרן היסוד" לאַנד דירעקטאָריום.
ה. — ליגע פאר דער „הסתדרות".
ו. — „וויצא" — מעמא צענטראל, אשכנזישע אָפטיילונג, סעקציע
וועדאָף, „יאנג וויצא", "חנה סענעש" אָפטיילונג.
ז. — השומר הצעיר.
ח. — אויאַימע.
ט. — מ ז ר י.
י. — „ה ה ו ת".
יא. — „הנוער הציוני".
יב. — „בני ציון".
יג. — לעצטנס איז אויך געעפנט געוואָרן אַ קאָנסולאט פון מדינת ישראל.
4. — לאָזשע בני ברית מאַימאָנידעס.

הילפס אינסטיטוציעס

- א. — פרויען פאריין און ליי קאסע.
- ב. — אנטי טובערקולאָז קאָמיטעט.
- ג. — האַנדלס קאמער.
- ד. — „אָרט" געזעלשאפט — פאר פארשפרייטן פראָדוקטיוויזאציע און
ארבעט צווישן קובאנער אידן.
ה. — ווארשעווער און פרושענער לאַנדסמאנשאפט פארייניגען.
ו. — האַיאס.

אינסטיטוציעס פון אמעריקאנעס סעקטאָר:

- א. — „יונייטעד היברו קאָנגרעגיישאָן". זיך פלאץ אין וועדאָף, האוואנא.
- ב. — עס ווערט אויסגעהאלטן אַ מעמפל מיט אַ אייגענעם ראבאי.
- ג. — מנורה סיסטערהוד — פילאנטראָפישע אינסטיטוציע, באדינט
אמעריקאנער סעקטאָר.

אינסטיטוציעס פון ספרדישן סעקטאָר:

- א. — עס ווערט אויסגעהאלטן אַ שוהל מיט אַ חכם, אויך זיינען אין פאר-
שיידענע פראָווינץ שטעט דאָ חכמים.
- ב. — עס ווערן אויסגעהאלטן פאר רעליגיעזע באדינונגען אַ שוחט, מוהל
און אנדערע.

2. אָפטיילונגען פון ציוניסטישער פארײניקונג אין ספרדישן סעקטאָר:
א. — קאָנסעכאָ פּראָ איזראַעל פון שבת־אחים.
ב. — אָפטיילונג פאר די פארײניקטע ישראל קאמפּײנען.
ג. — ק. ס. 5. אָפטיילונג.
ד. — וויצאָ אָפטיילונג אין האוואַנא, קאמאגועי, אַרענטע, אַרטעמיסא.
3. — שולן, צייטונגען, קולטורעלע אינסטיטוציעס:
א. — עס ווערט אויסגעהאַלטן אַ טעגלעכע אידישע שול „טעאָדאָר הערצל“.
ב. — עס דערשיינען פון צייט צו צייט אויסגאבעס איבער ציוניסטישע אקטיוויטעטן, אָבער ניט פערמאנענט.
4. — בענעפּיסענסיא ביקור חולים.

פרעסע און קולטור אינסטיטוציעס:

- א. — דערשיינט די איינציקע אידישע צייטונג 2 מאָל אַ וואָך „האוואנער לעבן“ און „האוואנער לעבן אלמאנאך“.
ב. — דערשיינט זשורנאַל „ישראל“ אין שפּאַניש אין מאָל אין חודש.
ג. — ווערן ארויסגעגעבן פון צייט צו צייט ביכער פון אידישע שרייבער און דיכטער.
ד. — עקזיסטירט מאָדערנע אידישע שול ביים אידישן צענטער (אייגענע געביידע).
ה. — זשורנאַליסטן און שרייבער קרויז ביים אידישן צענטער.
ו. — „ויוואָ“ קרויז ביים אידישן צענטער.
ז. — פּעריאָדישע יערלעכע אויסגאבע פון קרן קימת לישראל.
ח. — פּעריאָדישע אויסגאבעס פון „חרות“.
ט. — פּעריאָדישע אויסגאבעס פון אידישער קהילה.
י. — פּעריאָדישע אויסגאבעס פון אידישן צענטער.
יא. — אינפאָרמאטיווע יערלעכע אויסגאבע פון מאַריאנאַעֶר אידישן צענטער.
יב. — „אַרט“ אלמאנאך.
יג. — קולטור ראַט ביים אידישן צענטער.

יוגנט - קלובן:

1. — השומר הצעיר.
2. — יוגנט קלוב „מכבי“ (ספרדים).
3. — יוגנט אָפטיילונג קרן קימת (ספרדים).
4. — יוגנט אָפטיילונג קרן קימת (אלגעמיינע).
5. — יוגנט קלוב פון קלוב „ישראל“ וויבאַרא.
6. — אידישער סטודענטן פאריין.
7. — יוגנט אָרגאַניזאַציע „ביתר“.
8. — יוגנט גרופע „חנה סענעש“ (ביי וויצאָ).
9. — יוגנט קלוב מאַריאנאַ.
10. — יוגנט קלוב „קדימה“ פון מיראמאר.

11. — יוגנט קלוב „התקוה“.
12. — ציוניסטישע יוגנט אָרגאניזאציע „הנוער הציוני“.
13. — ציוניסטישע יוגנט אָרגאניזאציע „בני ציון“.

ביבליאָטעק:

1. — ביבליאָטעק ביים אירישן צענטער (איריש, העברייאיש, ענגליש).
2. — ביבליאָטעק ביים בני ברית (ענגליש - איריש — געשלאָסן).
3. — ביבליאָטעק ביים מאריאנאָער אירישן צענטער.
4. — ביבליאָטעק ביים השומר הצעיר (איריש, שפאניש, העברייאיש, ענגליש).
5. — ביבליאָטעק ביי דער ציוניסטישער פאָרייניקונג.

CORTESIA

Max y José PRASCHNIK
Bernaza 238, Telf. M-6763
Habana

ARON YUKEN
Bernaza 210, Habana
Teléfono A5-9751

JACOBO MUCASEY
Bernaza 226, Telf. A5-5561
Habana

JAIME WINIKOR
Ave. de Bélgica No. 556
Teléfono W-8044, Habana

LEIB LEVIN
Villegas 432, Habana
Teléfono A5-1581

MOISES SHLESINGER
Aguacate 509, Telf. A-6645
Habana

K. WODONOS
Bernaza 210, Habana
Teléf. A-4385

MALER Y CIA.
Teniente Rey 511-513
Teléfono A5-2452, Habana

Abraham Kozolchyk y Cia.
Real 122, Marianao
Teléfono B0-9428

PELETERIA "MIAMI"
León Olemberg
Neptuno 460, - Habana
Teléfono A5-1401

S. BRASLAWSKY
Bernaza 233, Telf. ML-1210
Habana

SAMUEL GOLFOND
Bernaza 230, Telf. A-9581
Habana

JACOBO SMOL E HIJO
Bernaza 236, Habana
Telf. A5-2812

MANDEL LIBERSTEIN
Sol 475, Teléfono A-7143
Habana

CHARLES BLOCH
Luz 364-366, Habana
Teléfono A-9500

JACOBO KAUFMAN Y Cia.
Acosta 327, Telf. W-4130
Habana

LAZARO BRIMBERG
Amargura 367, Tel. M-6207
Habana

MOISES KRIFCHER
Monte 557, Telf. M-6467
Habana

S. BIGELMAN Y CIA.
Muralla 455, Telf. M-7738
Habana

JAIME ELI KOZOLCHYK
Real 41, Marianao, B0-9586

CORTESIA

M. EPSTEIN Y CIA.

Muralla 166 - Telf. A5-1022
Habana

HERMANOS SEGAL

Muralla 364 - Telf. A-9103
Habana

Z. WEISS Y CIA.

Acosta 266, Habana
Teléfs. W-3210 y M-9789

MOISES LEVIN

Belascoain 904 - Habana
Teléfono A-0122

HNOS. BEREZDIVIN

Muralla 321 Habana
Teléfono M-3644

HERMAN HEISLER

Cristo No. 16 Habana
Teléfono M-6066

5A. AVENIDA

Galiano y Salud - Habana
Teléfono A-9417

MORRIS AWERBUCH

Paseo de Martí 505,
(Prado) Habana, W-5912

M. ROSENFELD

Monte 63, Teléfono M-9598
Habana

JACOBO BLUM Y Familia

Muralla 360, Telf. M-6349
Habana

SAMUEL GOSOFF

Neptuno 306 Habana
Teléfono A-4027

FABIAN Y DAVID WEISS

Neptuno 311, Habana
Telf. M-6016

HERMAN BERESINSKI

San Rafael 257, casi esq.
Aguila, Tel. A-3311, Habana

KRIGER Y HNO.

Teniente Rey 354, Habana
Teléfono A-9085

MORRIS GIMELSTEIN

Brasil 256, Habana
Teléfono M-6013

LEIB HILLER

Industria 27 Habana
Teléfono A-8497

JOSE BLUMENKRANZ

Hospital 518, Habana
Teléfono U-7798

ABRAHAM WAGNER

Corona 568, Telf. 3413
Santiago de Cuba, Oriente

I. GURWITZ

Villegas 428, Telf. A-8481
Habana

KAPLAN Y PAPIR

Muralla 308, Telf. A5-9311
Habana

**BELLAMAR RUBBER
CORPORATION, S. A.**

**SAN FRANCISCO 105
MATANZAS
TELEFONO 285**

Zapatos de tennis, lona y
goma para niños, jóvenes
y hombres

EXIJA BILTRITE

Suelas y tacones de goma

**GILFARB BROS.
RUBBER CO. S. A.**

**Lamparilla 257, Tel. A-3044
HABANA**

**Ropa y Calzado para
Caballeros y Niños**

"HABANA CHIC"

**¡ VISITENOS !
Precios sin competencia**

Monte 823. . . Habana

**Isaac
Raschbaum**

Platería y Grabados

Lamparilla 220, esq. Habana

Tel. W-9454, Habana

**SASTRERIA
"EL PLANTE"**

Monte 805, esq. Belascoaín

(Cuatro Caminos)

Tel. A5-0372, Habana

"EL COLLAR"

Modas Femeninas

Aguila 356, casi esq. a

Neptuno. Tel. A-3593

CORTESIA

de

A. T.

Ventas a Plazos Cómodos

ARBER

MUEBLES

de ARBER y Cía.

M. GOMEZ (Monte) 1109

Telf. A5-5312 - Habana

Cortesía de las Corbatas

REPORTER

SELLO DE ORO

las que las mujeres admiran
y los hombres prefieren

"CONTINENTAL TEXTILE"

— de —

Importadora de Tejidos
de Punto, S. A.

Almacén Teléfono
SOL No. 473 M-3797
LA HABANA

FARMACIA

DRA. NIEVES TENEMBAUM

ACOSTA Y COMPOSTELA
DE TURNO LOS SABADOS

Teléf. W-6185 y A-9330
HABANA

S. ATRAN

Fábrica de Telas de Punto
Camisetas, Bloomers,
Sweaters y Camisas de Sport
CALABAZAR-HABANA

Bloomers

"LA NIÑA DE CUBA"

"SUPER"

Marca Reg.

"HALKA"

Marca Reg.

**ALMACENES
LA EVOLUCION**

DE

CHARLES GHERSCOVICH

Monte No. 515 - Habana

Teléfono A-2633

"EL CAIRO"

SASTRERIA ELEGANTE

Pinchos Parelis

MAXIMO GOMEZ 465
TELF. M-7098 HABANA

DAKAL TEXTIL

Importadores de Tejidos
y Retazos

**PRECIOS ESPECIALES
PARA VENDEDORES**

Toallas y Nylon por Libras
Zulueta 505, esq. Dragones
Teléfono ML-0048

**EXIJA la Camiseta de
punto marca "PERRO"**

**es durable y absorbe
la transpiración.**

LA MEJOR!

Tejidos y Confecciones Perro, S.A.

PEPE ANTONIO 508, GUANABACOA, TELF. X0-1267

**Compra y venta de Casas, Edificios,
Solares y Fincas**

Salomón Levis

**Corredor Colegiado
Administración de Bienes
Dinero para Hipotecas
Inversiones en General**

Seriedad - Discreción - Honradez - Garantía - Economía

REFERENCIAS BANCARIAS

MANZANA DE GOMEZ 342,

TELF. M-7029

de 9 a 10 a.m. y de 2 a 3 p.m.

Atlantic

HECHO EN CUBA

— DE —

FEDER Y RIPS

Fábrica de Calzoncillos, Pijamas, Camisas de Sport,
Guayaberas y Artículos de Punto

MURALLA 422,

TELF. A-9546

HABANA

ROZEN TEXTILE

DE NAUM ROZENCWAIG

ALMACEN IMPORTADOR DE TEJIDOS

Muralla 456 - Teléf. A-2554

Habana

“LA UNICA”

MUEBLES A PLAZOS

Nuestro Lema: MAS BARATO NADIE

CAMBIAMOS MUEBLES

SOL Y VILLEGAS, Habana

Teléfono A-4757

דפוס: ר. באנדאר — האוואנא 405

Imprenta: R. Bondar

Calle Habana 405—La Habana

**

F

1789

.J4

M56

1952